

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

**Verslag over de opvolgingsdoorlichting van Vrije Basisschool - Champagnat te
SCHAARBEEK**

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 3871

Instelling Vrije Basisschool - Champagnat

Directeur Bart TUYTELEERS, Dominiek DAVID

Adres Richard Vandeveldestraat 4 - 1030 SCHAARBEEK

Telefoon 02-215.02.03

Fax 02-242.74.31

E-mail directie@champagnatschool.be

Website www.champagnatschool.be

Bestuur van de instelling Erasmuscollege

Adres Richard Vandeveldestraat 4 - 1030 SCHAARBEEK

Scholengemeenschap Klaveren 7

Adres Richard Vandeveldestraat 4 - 1030 SCHAARBEEK

CLB Vrij CLB Pieter Breughel

Adres Opzichterstraat 84 - 1080 SINT-JANS-MOLENBEEK

Dagen van het opvolgingsbezoek 25-10-2016

Einddatum van het opvolgingsbezoek 25-10-2016

Datum bespreking verslag met de instelling 25-10-2016

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Ann BRYN

Teamleden Veronique BILTEREYST

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 HISTORIEK.....	4
2 TE REMEDIEREN TEKORT(EN)	4
3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?	4
3.1 Lager onderwijs: mens en maatschappij.....	4
3.2 Lager onderwijs: wetenschappen en techniek.....	4
3.3 Lager onderwijs: mens en maatschappij en Lager onderwijs: wetenschappen en techniek	5
4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG	8

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de opvolgingsdoorlichting van de school door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Als de school bij een doorlichting een beperkt gunstig advies kreeg, volgt na de periode, vermeld in het advies, een opvolgingsdoorlichting. Tijdens een opvolgingsdoorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de bij de voorgaande doorlichting vastgestelde tekortkomingen voldoende werden geredimeerd.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een (opvolgings)doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de school karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de school
- proces: initiatieven die de school neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de school met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

Tijdens het opvolgingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

De opvolgingsdoorlichting resulteert in een opvolgingsverslag dat bestaat uit een concluderend gedeelte en een advies.

Het concluderende gedeelte omvat de conclusies van de opvolging.

Het opvolgingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan twee adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve opvolgingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 HISTORIEK

Het vorige doorlichtingsbezoek vond plaats van 07-10-2013 tot 10-10-2013 en werd afgesloten met een beperkt gunstig advies. Vanaf 10-10-2016 moet de school kunnen aantonen dat tekort(en) die aan de basis lagen van dit advies, in voldoende mate werden geremedieerd. Dit verslag beschrijft in welke mate de school daarin is geslaagd.

2 TE REMEDIEREN TEKORT(EN)

- de erkenningsvoorwaarde '**voldoen aan de onderwijsdoelstellingen**'

Lager onderwijs - Leergebieden

wetenschappen en techniek

mens en maatschappij

3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?

3.1 Lager onderwijs: mens en maatschappij

Voldoet

De lagere afdeling bereikt met de leerlingen de eindtermen 'mens en maatschappij' in voldoende mate. De leerplandoelen en een schooleigen visie en aanpak vormen het referentiekader voor het onderwijs. Er zijn afspraken voor de volledigheid van het aanbod en voor gradatie. De teamleden hanteren werkvormen die gericht zijn op actief leren en levensecht, betrokkenheidsverhogend onderwijs. Er is een sterke integratie van leergebiedoverschrijdende eindtermen. Het team neemt initiatieven voor een brede evaluatie.

3.2 Lager onderwijs: wetenschappen en techniek

Voldoet

De lagere afdeling bereikt met de leerlingen de eindtermen 'wetenschap en techniek' in voldoende mate. De leerplandoelen en een schooleigen visie en aanpak vormen het referentiekader voor het onderwijs. Er zijn afspraken voor de volledigheid van het aanbod en voor gradatie. De teamleden hanteren werkvormen die gericht zijn op actief leren en levensecht, betrokkenheidsverhogend onderwijs. Er is een sterke integratie van leergebiedoverschrijdende eindtermen. Het team neemt initiatieven voor een brede evaluatie.

3.3 Lager onderwijs: mens en maatschappij en Lager onderwijs: wetenschappen en techniek

Curriculum	De onderwijzers bieden de leergebieden 'mens en maatschappij' en
Onderwijsaanbod	'wetenschap en techniek' geïntegreerd aan onder de noemer wereldoriëntatie.
<i>Referentiekader</i>	
<i>Planning</i>	De onderwijzers kiezen gezamenlijk voor enkele werkvormen die ze consequent
<i>Evenwichtig en volledig</i>	hanteren en die hun aanbod in sterke mate aansturen en bepalen. Het gaat om
<i>Samenhang</i>	vormen van praat- en leerkringen met vaste items en beurtrollen voor
<i>Brede harmonische vorming</i>	verschillende taken van leerlingen. Daarnaast organiseren de onderwijzers
<i>Actief leren</i>	contractwerk. Leerlingen werken dan individueel of samen met medeleerlingen
	aan opdrachten, opzoekwerk, presentaties.. Het contractwerk bestrijkt
	meerdere leergebieden, waaronder wereldoriëntatie. Deze werkvormen
	noemen de onderwijzers systemen. Heel wat leerplandoelen linken ze aan deze
	'systemen'. De onderwijzers verklaren dat leerlingen daardoor veel kansen
	krijgen om vaardigheden te verwerven en te oefenen. Ook krijgen ze, vooral in
	de bovenbouw, in groeiende mate kansen om hun leren zelf in handen te
	nemen. De onderwijzers geven leerlingen veel ruimte voor een eigen inbreng in
	de praatkringen. Dat verhoogt hun betrokkenheid en geeft kansen om aan te
	sluiten bij hun leefwereld.
	Het aanbod voor de jongste leerlingen is veeleer aangestuurd door de
	onderwijzer. De 'systemen' komen er minder aan bod. In het tweede leerjaar
	worden de vaardigheden die nodig zijn om te functioneren in de 'systemen'
	stilaan aangeleerd.
	De leerplandoelen die niet aan 'systemen' gelinkt zijn, streven de onderwijzers
	na tijdens een extra aanbod. Het is evenwel een aandachtspunt om erover te
	waken dat ook de inhouden die aan deze doelen gelinkt zijn, relevant en
	functioneel zijn. Soms vallen onderwijzers hiervoor terug op bronnenmateriaal
	dat aan deze kwaliteitseisen niet voldoet. Nochtans zijn relevantie en
	functionaliteit, naast de leefwereld van de leerlingen belangrijke pijlers van de
	visie op kwaliteitsonderwijs van het team.
	Het is voor de onderwijzers eveneens een aandachtspunt om erover te waken
	dat de onderwerpen die de leerlingen in de verschillende kringen ter sprake
	brenge, een samenhangend geheel vormen. Uit de lesobservaties blijkt dat
	leerlingen een veelheid aan onderwerpen bespreken die onderling weinig of
	niet samenhangen en ook weinig verband houden met het actuele thema. Dit
	gebrek aan samenhang verhindert diepgang en houdt het risico in dat het
	wereldoriënterend onderwijs te sterk gericht is op de bespreking van
	irrelevante weetjes.
	Binnen de graden zijn onderwijzers vrij goed op de hoogte van het aanbod in
	het aangrenzende leerjaar. Over de graden heen is dat veel minder het geval.
	Voor tijd en ruimte zijn er afspraken voor gradatie in het aanbod. Voor natuur
	zijn de afspraken minder sterk uitgewerkt.
	De sterke integratie van de leergebiedoverschrijdende eindtermen leren leren
	en sociale vaardigheden is uitermate positief. Er zijn ook voldoende kansen om
	ICT aan te wenden binnen wereldoriëntatie.

De overlap met het leergebied Nederlands is groot. Op zich is dat positief, maar de onderwijzers dienen erover te waken dat er voldoende onderwijstijd naar wereldoriëntatie gaat. Daarnaast laten onderwijzers kansen liggen om het spreekonderwijs doelgericht te integreren in wereldoriëntatie. De leerlingen krijgen veel kansen om hun spreekdurf te ontwikkelen, maar de onderwijzers kunnen gericht acties opzetten om de spreekvaardigheden van de leerlingen te verbeteren. Zo is er bijvoorbeeld weinig aandacht voor woordenschatonderwijs binnen wereldoriëntatie. Dezelfde vaststelling geldt voor het functioneel schrijven.

De gezamenlijke extramurosactiviteit is een meerwaarde voor werkelijkheidsgericht onderwijs en voor het nastreven van de leergebiedoverschrijdende eindtermen sociale vaardigheden.

Materieel beheer
Uitrusting
Leermiddelen

Er zijn voldoende leermiddelen voor de leerplanrealisatie. De kaders voor tijd en ruimte zijn zichtbaar in de klassen.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Gericht op bijsturing

De onderwijzers streven naar een brede evaluatie. Daartoe hanteren ze verschillende evaluatievormen zoals schriftelijke toetsen, presentaties en observaties. Ook zelf- en peerevaluaties zijn gebruikelijk. Alle onderwijzers zetten zich hiervoor sterk in, maar de kwaliteit van de evaluaties is wisselend. De evaluaties peilen niet altijd naar het bereiken van leerplandoelen. Onder de noemer van wereldoriëntatie zijn geregeld leerplandoelen Nederlands het voorwerp van de evaluaties. Een duidelijk zicht daarop ontbreekt en is nochtans belangrijk voor conclusies en verdere gerichte acties zoals bijsturingen of leerlingenondersteuning. De feedback en eventuele remediëring die leerlingen krijgen naar aanleiding van evaluaties is niet altijd even doel- of ontwikkelingsgericht. Vaak is de feedback vooral gericht op attitudes.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Bij verschillende taken krijgen leerlingen ondersteuning in de klas door een lid van het zorgteam dat verbonden is aan de klasgroep.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Interne expertise
Nascholingen

Voor het wegwerken van het tekort zette het team van de lagere afdeling weinig in op professionalisering. De teamleden kregen de opdracht om zich individueel de leerplandoelen eigen te maken. Het team ging niet in op het aanbod van de pedagogische begeleidingsdienst om een traject van leerplanstudie met aandacht voor de visie van het leerplan te doorlopen. De onderwijzers kregen werktijd voor wereldoriëntatie op school, maar daarbij was er weinig gerichte ondersteuning en feedback.

Over 'brede evaluatie' volgde het team recent wel een nascholing, maar een duidelijk traject voor de implementatie ervan is er vooralsnog niet.

Sinds dit schooljaar voorziet de pedagogisch directeur in ondersteuning van de onderwijzers tot op de klasvloer. Naast feedback op procedures en documenten is vooral ondersteuning nodig bij de verdere ontwikkeling van leerkrachtvaardigheden om de zogenaamde systemen op een kwaliteitsvolle manier te (bege)leiden, te stofferen en te kaderen. Zowel op het niveau van het team als individueel zijn professionalisering en ondersteuning daartoe een noodzaak.

Kwaliteitszorg

De interne kwaliteitszorg is nog zwak. Nochtans is dit sinds 2009 een decretale opdracht voor elke onderwijsinstelling. De onderwijzers hebben nog niet de gewoonte om geregeld hun aanbod en de prestaties van de leerlingen kritisch te onderzoeken om hun aanbod of hun aanpak zo nodig bij te sturen.

Momenteel beschikt de lagere afdeling daartoe nauwelijks over betrouwbare of valide gegevens. Zo grijpt het team van de lagere afdeling de kansen die de peilingsproeven/paralleltoetsen of de toetsen van de onderwijskoepel daarvoor bieden niet aan. Dit is opmerkelijk, gezien de specifieke keuzes voor het onderwijs in wereldoriëntatie in de lagere afdeling.

Niettemin is er een waardevolle poging om de opbrengsten van de verschillende 'systemen' bij de oudste leerlingen te onderzoeken. Dit is een prijzenswaardig, individueel initiatief. Toch leidde dit niet tot analyse of tot conclusies, laat staan tot reflectie of acties. Dit is een gemiste kans.

4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning van tekort(en) zoals vermeld in punt 2 van dit verslag:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor het **lager onderwijs**.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Ann BRYs de inspecteur-verslaggever	Bart TUYTELEERS, Dominiek DAVID de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	